

Cât timp deciziile relevante sunt luate în politică, situația mediului, a biodiversității, a dezvoltării durabile, viitorul omului, toate sunt dependente de o zonă în care până acum ecologismul nu are nici un cuvânt de spus. Este interesant să analizăm cauzele pentru care ecologismul este firav în domeniul politic din România: poate aduce idei pentru îmbunătățirea situației. Direcțiile politice clasice, dreapta/ stânga, ca și toate variantele lor, se bazează pe ideea de creștere, care era o abordare rezonabilă la momentele istorice când aceste orientări au fost definite doctrinar. La ora actuală această abordare a creșterii pe termen nedefinit, nu mai este posibil a fi susținută, din cauza constrângerilor ecologice inerente și conștientizate: capacitatea de suport a Planetei a fost deja depășită de economia globală și cele 7 miliarde de oameni. În principiu, ar trebui să existe o nouă doctrină politică, bazată pe o abordare ecologică, în așa fel încât civilizația umană să se integreze în capacitatea de suport a Planetei, adică o reală dezvoltare durabilă. Ceea ce este evident până acum este că partide politice care se declară “verzi”, atât pe la noi cât în alte țări, nu au avut capacitatea de a dezvolta o asemenea doctrină a sustenabilității, ci oferă în general un amestec de variate păreri lipsite de coerența necesară pentru a reprezenta o bază de discuție serioasă.

Diferența majoră dintre paradigma bazată pe creștere economică- demografică (capitalism, socialism) și paradigma ecologică a dezvoltării durabile este percepția asupra resurselor: în mod nefundamentat, prima consideră resursele ca fiind fără limite și promovează expansiunea, pe când raționalitatea ecologică ajunge să constate existența limitărilor impuse de capacitatea de suport finită a ecosferei și vulnerabilitatea resurselor în fața supraexploatării: ajunge astfel să înțeleagă nevoia de a limita agresiunea umană... în interesul sustenabilității civilizației. Dacă stilul capitalist/ socialist bazat pe creștere economică și demografică, este lăsat să acționeze pe Planetă, consecința poate să fie doar epuizarea resurselor și subminarea ecosferei, urmată de declinul civilizației umane. Aceste sisteme expansioniste clasice nu au mecanisme de autocontrol, de autoreglare ci sunt bazate pe conexiune inversă pozitivă, cu cicluri care înghit resurse din ce în ce mai multe... până când ele există. Noua paradigmă a dezvoltării durabile reale, este o replicare a mecanismelor biologice/ ecologice de autocontrol și adecvare la realitate, prin conexiune inversă negativă (feed-back negativ), capabile să stabilizeze sistemele la un nivel de echilibru dinamic și să le asigure sustenabilitatea.

Liderii politici provin din cercurile afectate de gândirea de industriaș, caracterizate de mania creșterii economice, ideologia dominării și exploatării naturii și oamenilor... cu scopul maximizării profitului momentan, indiferent de riscuri, indiferent de consecințe. Până acum, clasa politică era “emanată” de cercurile capitaliste și cele socialiste, ambele asumând creșterea economică ca mecanism fundamental al “dezvoltării”. Evident, toată legislația națională și internațională este rezultatul acestei paradigme de creștere. A integra niște “elemente verzi” în asemenea construcții politice, atât la nivelul legislației cât și la nivelul clasei politice capitaliste/ socialiste, este o încercare fără sens. Orice astfel de încercare poate avea doar efecte superficiale, marginale. De aceea, pentru sustenabilitate ecologică și dezvoltare durabilă reală, este nevoie de o nouă paradigmă care să înlocuiască vechile “idei de creștere”. Este nevoie de o nouă generație de politicieni, care gândesc în paradigma sustenabilității ecologice, capabili de a dezvolta o nouă legislație care să pună bazele unei societăți sustenabile. Evident este o schimbare de fundament, și din păcate alte abordări mai “soft” sunt simple paliative.

Ecologismul este o orientare mai nouă decât alte orientări politice clasice: liberale, sociale etc. Există state sociale/ socialiste, există altele liberale/ capitaliste și există combinații ale acestor stiluri. Dar state ecologiste nu există. Încă? Oricum, dacă e să supraviețuiască această civilizație, este rapid nevoie de o 'transformare ecologistă'. În situația de la noi, trendul politic social are rădăcini ideologice în etapa de dinainte de 89 ('o mare reușită'), iar trendul politic liberal este cel care încearcă să copieze capitalismul vestic (care nici el nu se simte prea bine). Alte direcții doctrinare nu prea există... iar cele două am văzut ce au putut produce.

În principiu, ecologismul ar putea deveni o direcție politică de creare de sustenabilitate, dar la ora actuală acest trend este la stadiu embrionar. Ecologismul, bazat pe științe ecologice nu prea are 'reprezentanți de seamă' care să fie capabili atât de înțelegerea aspectelor științifice, capabili să stabilească priorități, cât și capabili de promovare politică, închegare a unei 'mișcări politice ecologiste'. Există atât 'oameni de știință' ecologi, poate chiar performanți dar incapabili de 'a comunica cu masele'... pe înțelesul acestora, cât există și 'politruci' care au senzația unui 'palier ecologist liber', dar care sunt lipsiți de capacitatea de a vedea esența problemei ecologismului... rămânând la nivelul sloganelor de 2 lei. Există și o mișcare neguvernamentală de mediu care luptă pentru supraviețuire, cu mai mult sau mai puțin succes.

'Scârba' de viața politică a 'oamenilor serioși' potențial ecologiști, concentrarea pe viața profesională/ științifică și mai puțin pe aspecte de management social/ politic, lipsa de încredere în posibilitățile reale de implicare și reușită pe acest palier, contribuie și ele la situația actuală.

Fragmentarea ecologismului pe diverse 'bisericuțe', fără prea mare comunicare între acestea... dominarea concurenței față de cooperare între persoanele (personalitățile) potențial implicabile în ecologism, sunt aspecte de luat în seamă. Oamenii 'capabili politic' și care s-au orientat către politică, nu au văzut în direcția ecologismului o oportunitate realistă de 'a penetra' destul de mult, iar astfel preponderent 'marginalii' au aderat la acest trend. Au rezultat 'poluțiile' foarte reușite, de gen Ionuț Dolănescu. Ce putea să fie mai jalnic? Din punct de vedere formal 'nișa' este ocupată, chiar dacă acolo este un cadavru sau mai multe hoituri ale 'partidelor ecologiste'. Ai mai auzit de ele pe la începutul etapei democratice postdecembriste, dar la momentul de față ele nu au nici un fel de relevanță pe scena politică.

Pentru a deveni altceva decât o glumă proastă, ecologismul pe plan politic trebuie să sară nu doar cu un ordin de mărime, ci minim cu două; asta nu se poate prin ajustare ci doar prin regândire de la zero. Pentru a clădi o entitate viabilă, sănătoasă și puternică, trebuie investite resurse (timp, energie.. etc) pe mai mulți ani... și cine să facă asta? Pentru a avea 'cu ce să ieși în lupta politică' pe o scenă pe care deja există alte dihanii politice, trebuie clădită o entitate politică ecologistă capabilă să intre în ring... și să lupte crunt. O astfel de construcție ar trebui să contureze atât o viziune 'spre ce dorim să tindem', cât să acumuleze o forță umană, capacitate de organizare, logistică, strategie de promovare etc... și toate acestea cu păstrarea coerenței interne. Primul punct este crearea atractivității unei astfel de orientări, pentru o cât mai mare masă de oameni de calitate ridicată.

Dacă am compara societatea civilă și viața politică, am vedea pe lângă diferențe și aspectele

similare, privind spre exemplu definirea de țeluri, planificare strategică, găsirea mijloacelor umane/ logistice/ financiare de a le atinge, managementul timpului, managementul resurselor, crearea de coaliții, capacitate de comunicare în spațiul public, etc. În principiu, cred că există în mișcarea neguvernamentală de mediu destul de multe persoane care au capacitatea intelectuală, pregătirea și energia de a pune bazele unui mișcări politice ecologiste sănătoase... în țara asta. Dacă aș fi optimist aș zice că în principiu nu este exclus ca situația să fie ceva de genul: "O soluție saturată care așteaptă să apară un punct de la care să înceapă cristalizarea: apariția unui- sau unor- germeni de cristalizare." Întrebarea este, cine își asumă un astfel de rol cu șanse reale de reușită?

Conservarea biodiversității? Dezvoltare durabilă? Șanse reale de existență umană pentru oamenii viitorului? Se poate oare ca ecologismul să nu mai fie o chestiune marginală în societatea de la noi? Oare se poate ca odată noi să negociem și să alocăm bugete pentru arii protejate, pentru programe de educație ecologică, pentru reconstrucția zonelor degradate? Va fi zi când noi vom afirma că nu este negociabil viitorul sturionilor și nici viitorul acvilelor, nu este negociabil diversitatea biologică a ecosistemelor de care depindem, nu este negociabil viitorul copiilor de oameni care trebuie să aibă șansă de viață sănătoasă și în echilibru cu realitatea mediului de viață concret existent pe aici... nu bazat pe tâmpeni politicieniste care visează cai verzi pe pereți? Pentru început ar trebui să facem o analiză SWOT:

S (puncte tari):

capacitatea intelectuală și organizatorică a liderilor din mișcarea de mediu; faptul că mulți ne cunoaștem și ne știm capacitățile (cu bune și rele) **W** (puncte slabe): lipsa finanțării serioase și inacceptabilitatea unor potențiale 'finanțări ușoare'; scârba și reticența intelectualilor relevanți în privința implicării în mizerabila viață politică.

O (oportunități)

: direcția verde ca singura sustenabilă ecologic, social, economic; dezastrul general al clasei politice, lipsa de încredere în clasa politică actuală; dacă nu noi, cine? Dacă nu acum, când?

T (pericole):

conflicte interpersonale; subminarea voită prin infiltrarea malefică dinspre exterior... sub formă de troieni proveniți din diverse "laboratoare"; neatingerea 'masei critice' în 'timpul realmente disponibil'. Dacă am ieși pe scena politică, am ajunge pe o platformă unde există o mare luptă... Cum putem crea o șansă pentru ecologism în România? Vorbește încet și poartă un buzduhan mare! Numai că acest buzduhan trebuie creat. La momentul actual suntem undeva pe la "stadiul embrionar de început", dar nu trebuie să uităm că embrionul are deja genele necesare pentru a deveni 'Ursul Carpaților'. Putem oare aglutina și structura o performanță 'haită de lupi' care să regleze 'ecosistemul' și să îl păstreze în limitele sustenabilității și deci a funcționalității pe termen lung? Pe la începuturi este o perioadă critică. Cum se poate amorsa și menține o traiectorie de creștere a Mișcării Verzi care să coalizeze/ absoarbă valorile umane interesate de ecologism și să le 'coerentizeze' sub forma unei entități relativ unitare, agresive și potente, care să aibă capacitatea de a intra în ring și a face KO adversari ce nu mai au ce zice?

Cum va fi? Agrearea de pași concreți... promovarea unei mișcări de masă în care să își găsească loc zeci de mii de oameni, milioane, o structurare organizatorică având șanse să devină o forță la nivel de societate, crearea și promovarea unor personalități ecologiste locale credibile care să reprezinte o opțiune la momentul votului? Și asta la nivelul fiecărui oraș mai mare, unde am putea avea mai multe persoane doritoare de "Natură", "Ecologie"... O altă prioritate ar fi tinerii și mai ales studenții care sunt destul de progresiști încât să înțeleagă

Ecologismul Politic pentru Viața Umană Sustenabilă

Scris de dr. Peter Lengyel

Miercuri, 14 Martie 2012 17:49 - Ultima actualizare Miercuri, 28 Martie 2012 07:23

nevoia unei astfel de orientări. Apoi, mai este nevoie de câțiva capabili de a participa la nivel central 'pe sticlă', destul de pregătiți încât să cunoască bine terminologia ecologică, trendurile ecologice, capabili de a face față unor dezbateri dure unde nu există nimic interzis cât timp rezultatul este o mai bună poziționare...

Desigur, pentru ca o asemenea inițiativă să nu rămână o scintilație a momentului, este nevoie de un număr mare și foarte mare de oameni, care să aibă încredere că merită să aloce energia, timpul... Apoi, un număr destul de mare dintre acești oameni trebuie să fie geniali și totodată capabili să coopereze. Câtă capacitate organizatorică este nevoie pentru asta? Cât 'simț politic' și ce viziune, câtă investiție de energie pe ani și ani de zile? Este oare fezabil? Munca serioasă pentru reușite, acceptarea înfrângerilor momentane și renașterea după fiecare dezastru? Merită, sau mai bine îți vezi de proiectul infimezimal care înoată contra curentului distrugerii? Ori se pot combina acestea? Oricum, la momentul de față sunt mult mai multe întrebările decât posibilele răspunsuri... De ele va depinde apropierea de idealurile Ecologismului: păstrarea suportului ecologic al Civilizației, crearea societății umane aflate în echilibru cu realitatea, Viața Umană Sustenabilă. Două fragmente de text scrise la 29 octombrie 2009 și 12 noiembrie 2009, cu mici modificări.

© dr. Peter Lengyel

Sursa:

www.peterlengyel.wordpress.com